

FELSZÍN ALATTI VIZEINK MINŐSÉGE

Deák József¹

Az előadás célja, hogy átfogó képet adjon a különböző típusú felszín alatti vizek vízminőségi állapotáról, a közel 20 000 felszín alatti objektumról rendelkezésre álló vízkémiai adatok alapján,

Vízminőségi problémáink túlnyomó részét a **természetes eredetű** komponensek (arzén, vas, mangán, ammónium) határértéket meghaladó koncentrációi jelentik, elsősorban az idős, védett rétegvizekben. Ezek az anyagok a felszín alatti áramlás során lejátszódó közet-víz kölcsönhatás során kerülnek a vizekbe, ellenük csak víztisztítással, vagy víz-keveréssel lehet védekezni.

Az **antropogén eredetű** komponensek (nitrát, peszticidek stb.) által okozott felszín alatti víz szennyezés lényegesen kisebb, mint az a köztudatban él. A nitrát tartalom, és az 50 mg/l-nél nagyobb nitrát tartalmú vizek aránya drasztikusan csökken a mélységgel. Még a talajvizeknek is csak 21,5%-ában mértünk 50 mg/l-nél nagyobb nitrát tartalmat. A talajvíz nitrát tartalma és a földhasználat közötti szoros összefüggést jelzi, hogy a települési belterületek, a szántóföldek és a szőlő-gyümölcsösök alatt legmagasabb a talajvíz nitrát tartalma, míg erdő és rét-legelő területeken csak kivételesen fordul elő magas nitrát koncentráció. Az egyes földhasználatokon belül is nagy a szórás, aminek oka a mezőgazdasági tevékenységben (pl. műtrágya használat) meglévő eltérések, amelyek a nitrogén tápanyagmérlegek alapján számszerűsíthetők. A talajvíz-minőségi monitoring mért vízminőségi adatait csakis a kút környezetében folyó mezőgazdasági tevékenység ismeretében tudjuk értelmezni, ezért nagy súlyt kellene fektetni a mezőgazdasági adatok gyűjtésére a monitoring pontok környezetében, illetve az országos reprezentatív műtrágya felmérések bővítésére.

Ugyanakkor nagyon fontos (lenne) a felszín alatti vizek vízminőségi adatai megbízhatóságának növelése, beleértve a Felügyelőségek méréseit is. A jelenlegi adatbázis ugyanis rengeteg megbízhatatlan, értékelhetetlen adatot tartalmaz, amelyek nemzetközi szinten komolytalanná tehetik a teljes magyar felszín alatti vízminőségi monitoring rendszert.

¹ Deák József, GWIS Kft.